

Poznavanje okužb otrok in možnosti zaščite

Izsledki raziskave in razlagalno gradivo

KAZALO

1. IZSLEDKI RAZISKAVE O POZNAVANJU OKUŽB OTROK IN MOŽNOSTI ZAŠČITE

- 1.1. Tehnični opis raziskave**
- 1.2. Ključni vsebinski izsledki raziskave**
 - a. Splošne ugotovitve**
 - b. Poznavanje okužb**
 - c. Poznavanje pnevmokoknih okužb**
 - d. Poznavanje rotavirusnih okužb**
 - e. Preventivna zaščita**

1. IZSLEDKI RAZISKAVE O POZNAVANJU OKUŽB OTROK IN MOŽNOSTI ZAŠČITE

1.1. Tehnični opis raziskave

Novembra 2009 je bila za spletni portal za mlade starše in nosečnice Ringaraja.net, na vzorcu 200 slovenskih staršev, ki imajo vsaj enega otroka mlajšega od dveh let, opravljena raziskava »**Poznavanje okužb otrok in možnosti zaščite**«. Rezultati so korigirani z uteževanjem tako, da odražajo strukturo populacije staršev z vsaj enim otrokom starim do dveh let.

Namen raziskave je bil ugotoviti:

- Kako dobro starši poznajo okužbe otrok (predvsem rotavirusne in pnevmokokne);
- kakšno je poznavanje preventivne zaščite;
- odnos do cepljenja proti otroškim okužbam.

Zbiranje podatkov je potekalo telefonsko v obdobju od 19. do 28. novembra 2009. Raziskavo je izvedlo podjetje Valicon d.o.o..

1.2. Ključni vsebinski izsledki raziskave

Namen raziskave je bil raziskati kako dobro starši poznajo okužbe otrok, predvsem kako dobro poznajo rotavirusne in pnevmokokne okužbe, s katerimi okužbami imajo starši otrok izkušnje, kako dobro poznajo možnost preventivne zaščite, katerim neobveznim cepljenjem so oziroma niso naklonjeni in kje starši iščejo oziroma dobijo informacije o zaščiti pred okužbami.

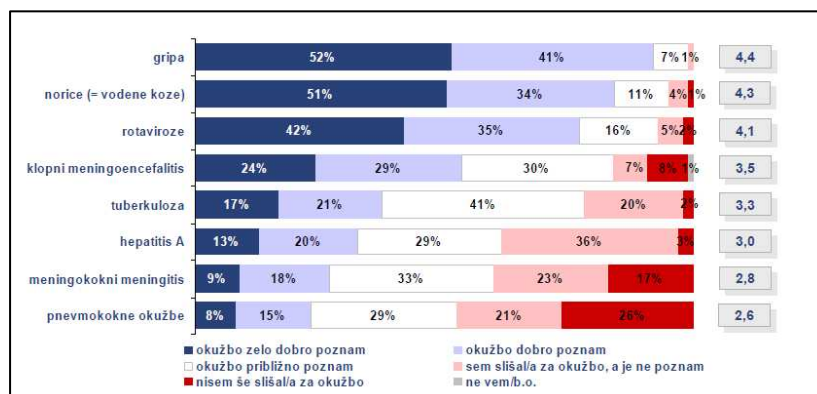
a. Splošne ugotovitve

Starši, ki imajo vsaj enega otroka mlajšega od dveh let izmed otroških okužb najboljše poznajo **gripo** (vsaj dobro jo pozna 93 % staršev), **norice** (vsaj dobro jih pozna 85 % staršev) in **rotaviroze** (vsaj dobro jih pozna 77 % staršev). Najslabše poznane so **pnevmokokne okužbe** (vsaj dobro jih pozna 23 % staršev). **Gripa, rotaviroze in norice** so tudi **najbolj pogosto že prebolene otroške bolezni**. Tretjina staršev, ki je vsaj slišala za pnevmokokne okužbe ne ve, kakšni so znaki okužbe. Večina staršev je **vnetje srednjega ušesa** zdravila z **antibiotiki**. **Več informacij** bi si starši želeli predvsem o **klopnem meningoencefalitisu** (35 % navedb) in **meningokoknem meningitisu** (33 % navedb). Večjo informiranost glede rotaviroz in pnevmokoknih okužb je izrazila okoli četrtina respondentov.

Slaba tretjina staršev, ki so sodelovali v raziskavi se je v preteklosti odločila, da svoje otroke zaščitijo z **neobveznim plačljivim cepljenjem**, najpogosteje proti **rotavirozi** ter **klopnemu meningoencefalitisu**. V prihodnje največ staršev namerava svoje otroke cepiti proti **klopnemu meningoencefalitisu**.

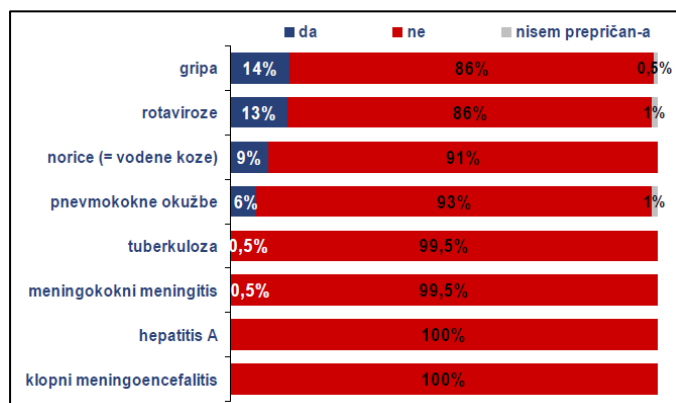
b. Poznavanje okužb

Slika 1: Kako dobro poznate naslednje okužbe pri otrocih?

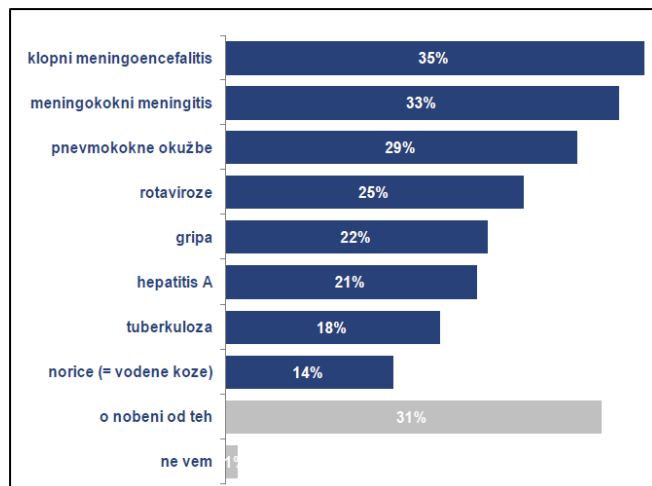
Najbolj poznane otroške okužbe med starši so **gripa**, ki jo vsaj dobro pozna 93% vprašanih staršev (od tega jo 52% pozna zelo dobro), **norice** vsaj dobro pozna 85% staršev (od tega 51% okužbo pozna zelo dobro) in **rotaviroze** (77% okužbo vsaj dobro pozna). Sledijo **klopni meningoencefalitis**, **tuberkuloza**, **hepatitis A** ter **meningokokni meningitis**. Najslabše poznane so **pnevmokoke okužbe**, ki jih vsaj dobro pozna le 23 % staršev. Za pnevmokokne okužbe do sedaj še ni slišalo 26 % staršev, 21 % staršev pa je za okužbo že slišalo, a je ne poznajo).

Slika 2: Katere od naslednjih okužb je vaš (najmlajši) otrok že prebolel?

Najbolj pogosto prebolene otroške okužbe so **gripa**, v preteklosti jo je prebolelo 14 % otrok; **rotaviroze**, v preteklosti jih je prebolelo 13 % otrok in **norice** v preteklosti jih je prebolelo 9 % otrok, ki so mlajši od 2 let.

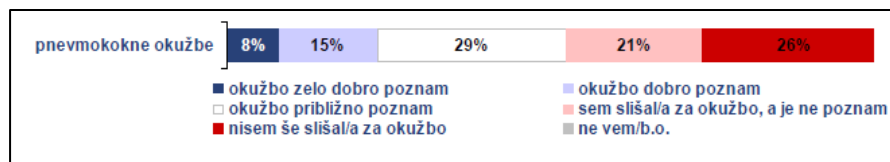
Slika 3: O kateri okužbi bi si želeli imeti več informacij?

Več informacij bi si starši želeli o klopnem meningoencefalitisu (35%) in meningokoknem meningitisu (33%). Večjo informiranost o **rotavirusnih** in **pnevmokoknih okužbah** je izrazila dobra četrtina staršev (29%).

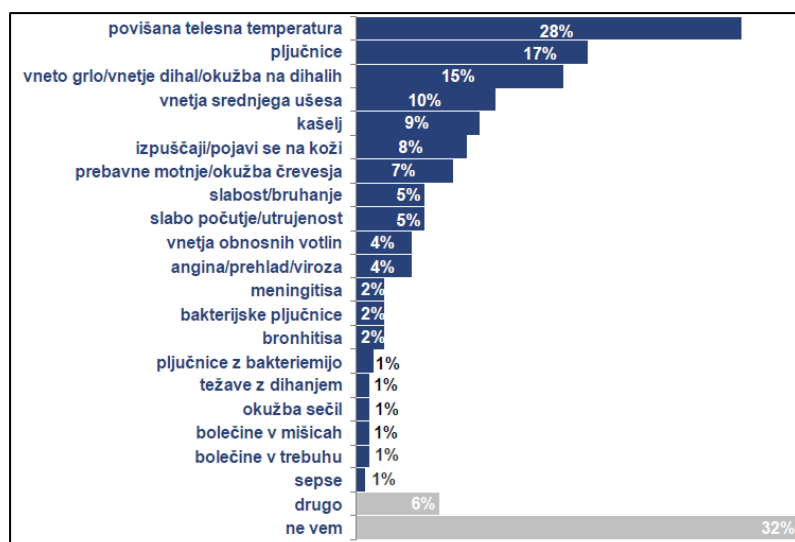
c. Poznavanje pnevmokoknih okužb

Slika 4: Kako dobro poznate pnevmokokne okužbe?

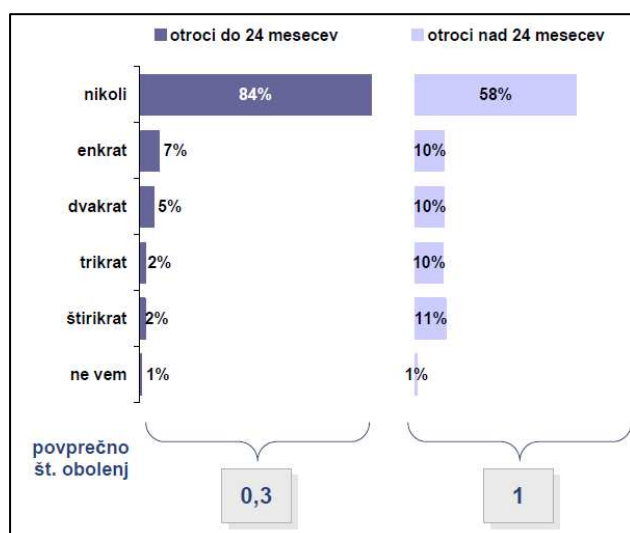
Starši najslabše poznajo pnevmokokne okužbe, vsaj dobro jih pozna le 23 % staršev. Okužbo slabše poznajo predvsem mlajši starši. Tisti starši, ki še niso slišali za pnevmokokne okužbe so večinoma **mlajši od 30 let**.

Slika 5: Kaj je po vašem mnenju oblika pnevmokokne okužbe?

Tretjina tistih, ki je vsaj slišala za pnevmokokne okužbe ne ve, kaj je lahko **oblika pnevmokokne okužbe**. **Največ** (dobra četrtina) oziroma 28 % staršev meni, da se pnevmokokne okužbe izrazijo kot **povišana telesna temperatura, pljučnica (17 %) vneto grlo in okužba dihal (15 %)**. **Vnetje srednjega ušesa je kot obliko pnevmokokne okužbe navedla zgolj 10 % anketiranih.**

Slika 6: Kolikokrat so vaši otroci že preboleli vnetje srednjega ušesa?

Vnetje srednjega ušesa je

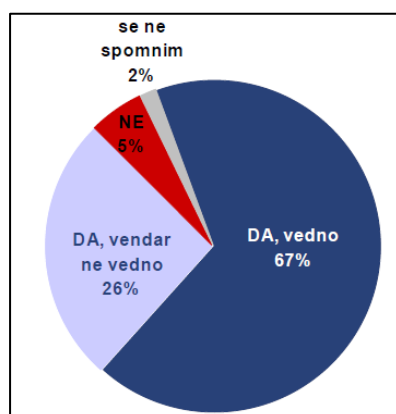
- enkrat prebolelo 7 % otrok,
- dvakrat 5 % otrok
- trikrat 2 % otrok in
- štirikrat 2 % otrok, **mlajših od 24 mesecev.**

Vnetje srednjega ušesa je

- enkrat prebolelo 10 % otrok,

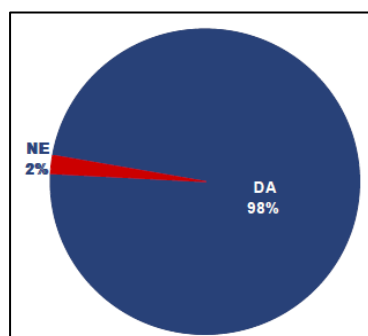
- dvakrat 10 % otrok,
- trikrat 10 % otrok in
- štirikrat 10 % otrok, ki so **starejši od dveh let**.

Slika 7: Ali ste vnetje srednjega ušesa, za katerim je zbolel vaš otrok, zdravili z antibiotiki?

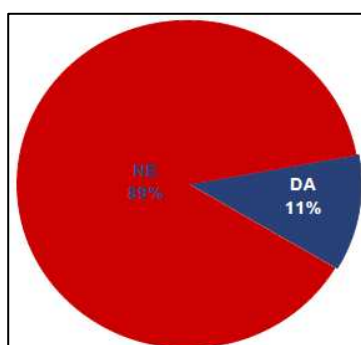

Dve tretjini staršev (67 %), katerih otroci so preboleli vnetje srednjega ušesa, je vnetje srednjega ušesa **vedno zdravilo z antibiotikom**, ena četrtna (26 %) pa le občasno.

Slika 8:
Ali veste, da postajajo bakterije odporne na antibiotike, kar posledično vodi v zmanjšanje uspešnosti zdravljenja? (n=54)

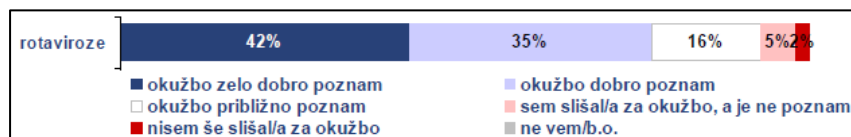
Slika 9:
Ali ste zmanjšani učinek delovanja antibiotikov opazili tudi pri svojem otroku? (n=53)

Na vprašanje ali vedo, da postajajo **bakterije odporne na antibiotike**, kar posledično vodi v uspešnost zdravljenja, je **98 % staršev**, katerih otroci so preboleli vnetje srednjega ušesa, **odgovorilo pritrdilno**. Večina (**89 %**) **staršev**, katerih otroci so preboleli vnetje srednjega ušesa, **ni opazila zmanjšane učinke delovanja antibiotikov** pri svojem otroku.

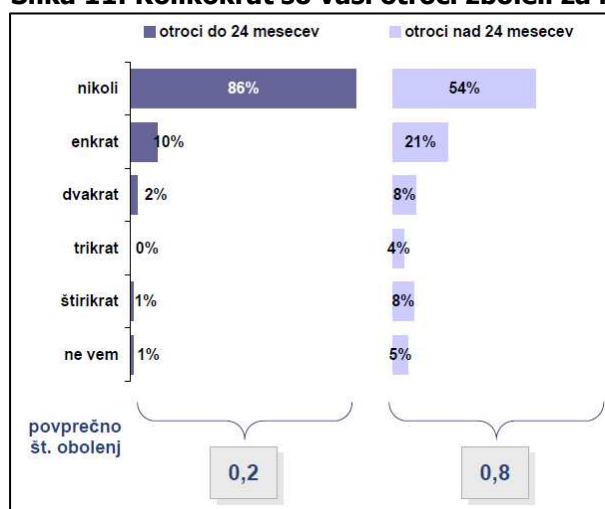
d. Poznavanje rotavirusnih okužb

Slika 10: Kako dobro poznate rotavirusne okužbe?

Rotaviroze vsaj dobro pozna 77 % staršev (od tega 42 % okužbo pozna zelo dobro, 35 % pa dobro).

Slika 11: Kolikokrat so vaši otroci zboleli za katero izmed rotavirusnih oblik?

Za eno izmed **rotavirusnih oblik** je

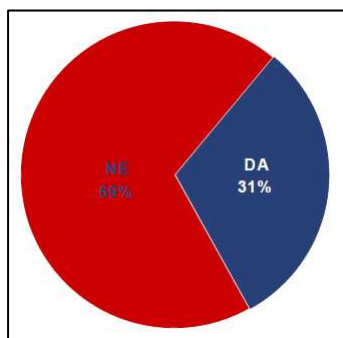
- enkrat zbolelo 10 % otrok,
- dvakrat pa 2 % otrok, **mlajših od 24 mesecev**.

Za eno izmed **oblik rotavirusov** je

- enkrat zbolelo 21 % otrok,
- dvakrat 8 % otrok,
- trikrat 4 % otrok in
- štirikrat kar 8 % otrok, ki so **starejši od dveh let**.

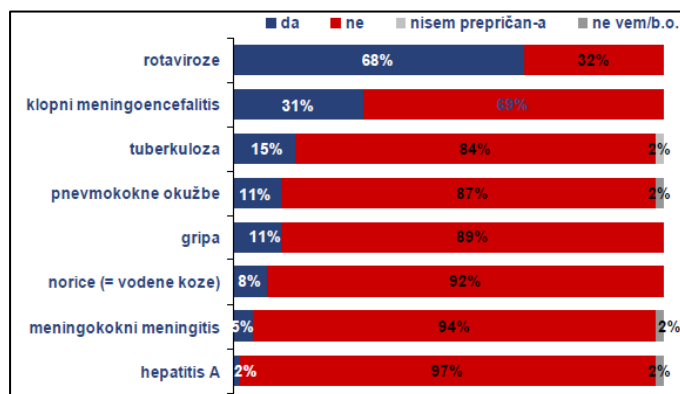
e. Preventivna zaščita

Slika 12: Ali ste se v preteklosti že kdaj odločili za neobvezno plačljivo cepljenje vašega otroka?

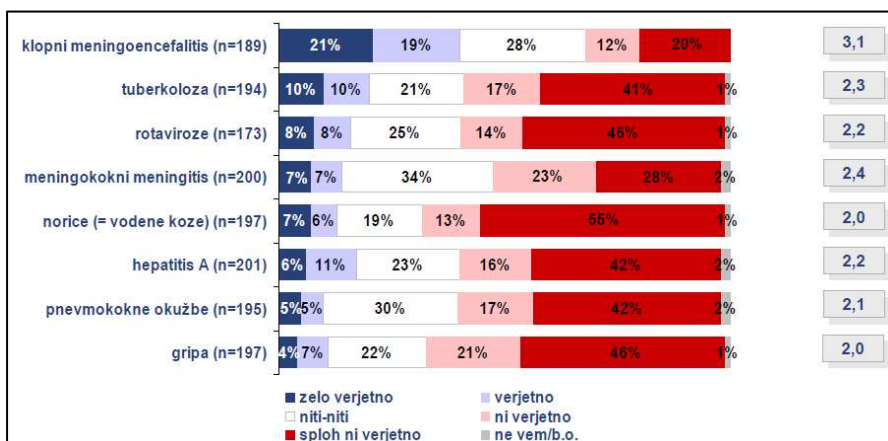
Slaba tretjina staršev (31 %) se je v preteklosti že odločila za **neobvezno plačljivo cepljenje** svojega otroka.

Slika 13: Za katera neobvezna plačljiva cepljenja otrok ste se odločili v preteklosti?

Večina staršev, ki se je za neobvezno cepljenje svojih malčkov odločilo, je v preteklosti svojega otroka cepilo proti **rotavirusnim okužbam** (68 %) in **klopnemu meningoencefalitisu** (31 %). Sledijo še **tuberkuloza** (15 %), **pnevmokokne okužbe** (11 %) in **gripa** (11 %).

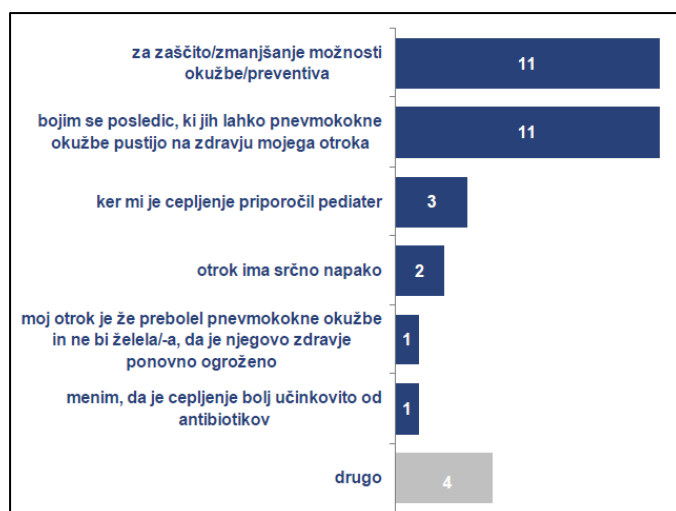
Slika 14: Kako verjetno se boste odločili za naslednja neobvezna plačljiva cepljenja otrok?

V prihodnje namerava večina staršev, svoje otroke cepiti proti **klopnemu meningoencefalitisu** (40 %). Da bodo svoje otroke v prihodnosti verjetno cepili proti **tuberkulozi** je odgovorilo 20 % staršev, proti **rotavirozam** pa 16 % staršev.

Cepljenje proti pnevmokoknim okužbam

Slika 15: Zakaj ste se odločili oz. se boste odločili za cepljenje proti pnevmokoknim okužbam?

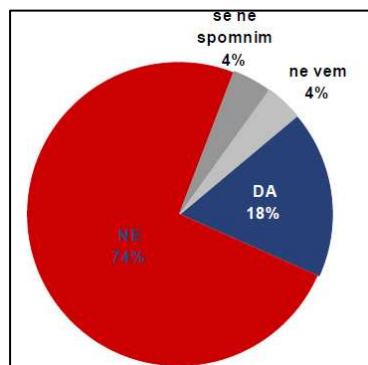
Vprašani starši (n=25), ki že imajo izkušnje z neobveznim cepljenjem otrok proti pnevmokoknim okužbam oziroma se v prihodnje nameravajo odločiti za cepljenje, so kot **glavni razlog v prid cepljenju proti pnevmokoknim okužbam** v preteklosti oziroma prihodnosti navedli **preventivno zaščito** in **strah pred posledicami**, ki jih pnevmokokne okužbe lahko pustijo na zdravju otroka.

Slika 16: Zakaj se niste odločili oz. se ne boste odločili za cepljenje proti pnevmokoknim okužbam?

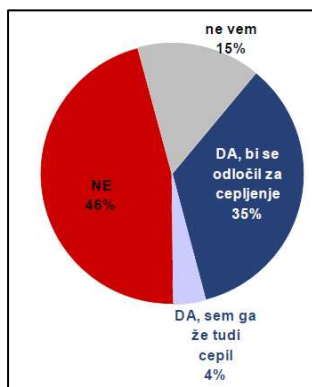
Starši, ki se za cepljenje proti pnevmokoknim okužbam **niso odločili** (n=93), kot razlog navajajo to, da po njihovem mnenju cepljenje **ni potrebno oziroma da infekcije niso hude in da se bolezen preboli** ali **ne zaupajo cepljenju, premalo poznajo cepivo** oziroma jih je **strah stranskih učinkov cepljenja**.

Slika 17: Ali vas je pediater obvestil o možnosti cepljenja proti pnevmokoknim okužbam?

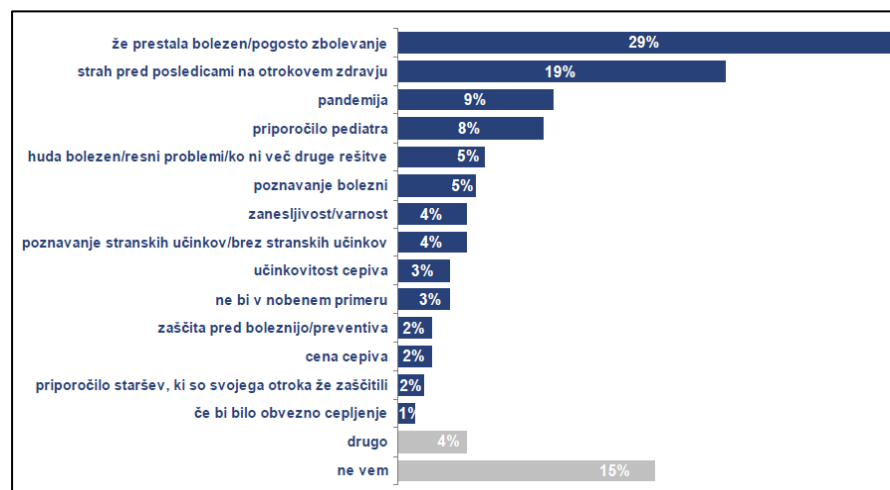
Večine staršev (74 %) pediater ni obvestil o možnosti cepljenja proti pnevmokoknim okužbam.

Slika 18: Če bi vedeli, da lahko svojega otroka zaščitite proti vnetju srednjega ušesa s cepljenjem, ali bi se odločili zanj?

V primeru, da bi bili vsi v raziskavi sodelujoči starši seznanjeni, da lahko svojega otroka zaščitijo proti vnetju srednjega ušesa s cepljenjem, **bi se za cepljenje odločilo 35 % staršev.**

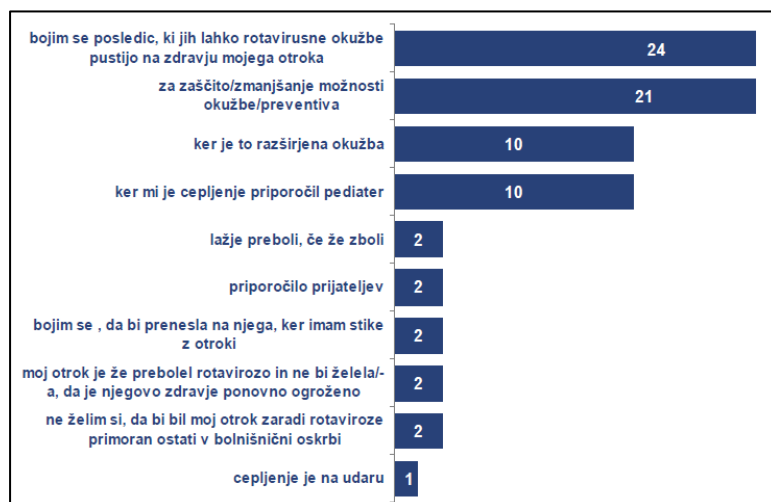
Slika 19: Kaj bi bili/so bili odločilni faktorji pri odločitvi za cepljenje otrok proti pnevmokoknim okužbam?

Starši najpogosteje navajajo, da je bil oziroma bo **odločilni faktor za cepljenje njihovih otrok proti pnevmokoknim okužbam že prestala bolezen** oziroma **pogosto zbolevanje** (29 %) in **strah pred posledicami na otrokovem zdravju** (19 %).

Cepljenje proti rotavirusnim okužbam

Slika 20: Zakaj ste se odločili oz. se boste odločili za cepljenje proti rotavirusnim okužbam?

Večina staršev (n=63) se je v preteklosti oziroma se bo za **cepljenje proti rotavirusnim okužbam** odločila, ker se **bojijo posledic**, ki jih rotavirusne okužbe lahko pustijo na zdravju otroka, **zaradi zmanjšanja možnosti okužbe**, ker menijo, da gre za **razširjeno okužbo** oziroma zaradi **priporočil pediatra**.

Slika 21: Zakaj se niste odločili oz. se ne boste odločili za cepljenje proti rotavirusnim okužbam?

Večina staršev (n=77) se za **cepljenje proti rotavirusnim okužbam** ni oziroma se ne bo **odločila**, ker menijo, da je **verjetnost, da se okuži njihov otrok mala**.

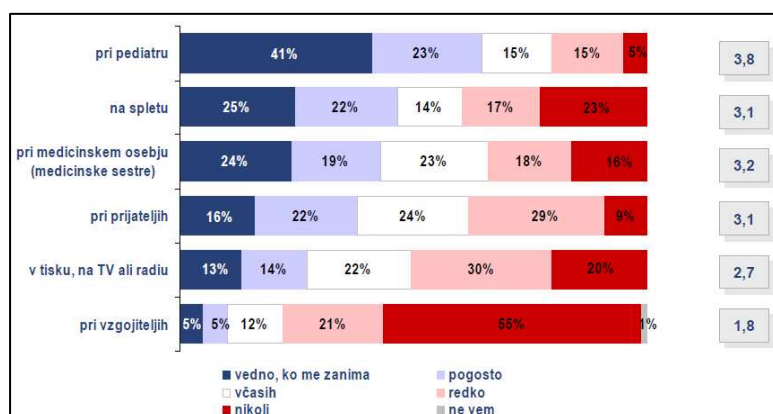
Slika 22: Kaj bi bili/so bili odločilni faktorji pri odločitvi za cepljenje otrok proti rotavirusnim okužbam?

Starši najpogosteje navajajo, da je bil oziroma bo **odločilni faktor za cepljenje njihovih otrok proti rotavirusnim okužbam že prestala bolezen** oziroma **pogosto zbolevanje** (20 %), **strah pred posledicami na otrokovem zdravju** (19 %) in **pandemija** (14 %).

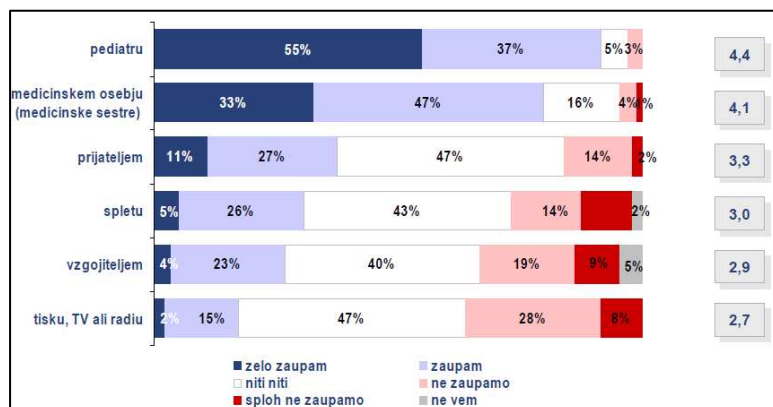
Informacije povezane s cepljenjem

Slika 23: Kako pogosto iščete informacije v zvezi s cepljenjem pri naslednjih virih?

Starši **informacije v zvezi s cepljenjem** večinoma iščejo **pri pediatru** (vsaj pogosto jih išče 64 %), **na spletu** (vsaj pogosto jih išče 47 %) in **pri medicinskem osebju** (vsaj pogosto jih išče 43 %).

Slika 24: Kako zaupate posameznemu viru informacij v zvezi s cepljenjem?

Starši glede **informacij v zvezi s cepljenjem najbolj zaupajo pediatru** (zaupa mu 92 % staršev) ter **medicinskemu osebju** (zaupa mu 80 % staršev).